יב א מיי' פ"ח מהלי גניבה הלכה ד סמג עשין עח:

אי הכי שפיר קשיא ליה · ומשני משום דאית ליה פירכא אע"ג דהאי פירכא ליתא בברייתא היינו משום דלא חש לפרשה:

מהיכא קמייתי ליה מכללא בתרא כללא גופי' חיים כתיב ביה· גם זה שאל ה"ר אשר מלוני"ל את ר"י דאכתי תקשה המצא תמצא ל"ל דהא כיון דלא מצי לרבויי בכלל ופרט וכלל טפי אלא בעלי חיים משום דכללא גופיה חיים כתיב ביה א"כ ע"כ חיים לכללא לא אתיא דאי כללא אמאי איצטריך כל הנהו פרטי לא לכתוב אלא גניבה וחיים והוה מרבינן נמי כל בעלי חיים אלמא לאו כללא הוא אלא פרטא ומפרט דחיים לחוד נרבה כל ב"ח ומכל הני פרטי נרבה כל דבר והכי איתא בסמוך אי לאתויי בעלי חיים מחיים נפקא והשיב ר"י דלקמן ודאי דאיכא כללא ופרטא וכללא כדאמר שדי שור בין המצא תמצא קאמר שפיר דמכטין הפרט דשור מרבינן אפילו דלאו ב"ח כל ב"ח מפרטא דחיים נפקא אבל הכא בלא המצא תמצא אי חיים לא הוי כלל היכי מתרבו דלאו ב"ח מפרטי כיון דליכא כלל בתרא לרבויי מיניה כעין הפרט והואיל שאין לרבות מהן כלום אם נעשה חיים פרט ע"כ לריכין אנו לעשות מחיים כלל ויבואו הפרטות למעט מן הכלל ונאמר מה הפרט מפורש דבר שנבלתו ממאה ונמעט מהם עופות טמאים ואע"ג דהאי תנא אין נראה לו לתפוס לד טומאה היינו דוקא לפי מה שהיה יכול לתפוס לד ב"ח ורולה לעשות כלל דחיים כמו כלל דגניבה אבל השתא דמסיק דמחיים לא משמע אלא ב"ח ואין יכול לתפוס לד ב"ח דא"כ פרטי למה לי ע"כ היה לריך לתפוס לד טומאה להכי איצטריך המצא תמצא לרבות כל דבר כדמסיק:

למעוטי דבר שאין מכוסים · אית ספרים דגרסי *לאתויי ולעיל (דף פג· ד"ה דבר) מפורש: **אי** הכי שה ל"ל· ה"מ לאקשויי שור ושה ל"ל *דמכטין הפרט דחיים לחוד מרבינן כל דבר אפילו דלאו ב"ח ולפי שהגמרא התחיל דבריו בשור שהוא ראשון נקט הכי אבל באמת הוא שניהם מיותרים: מאי דריש ביה? אמרך לך ההוא מיבעי ליה למודה בקנס דפטור ר"מ תרוייהו בטוען טענת גנב באו עדים חייב, למ"ד חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דנפקא ליה גנב מהתם בשלמא אם המצא תמצא לכדרבא בר אהילאי, אבל כל הני פרטי למה לי? כדתנא דבי רבי ישמעאל *דתנא דבי רבי ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא לדבר שנתחדש בה; ואימא גנב עצמו בשבועה? לא ס"ד דתניא רבי יעקב אומר שנים ישלם "ישלא בשבועה, אתה אומר שלא בשבועה או אינו אלא בשבועה אמרת לא כך היה מאי "לא כך היה" אמר אביי לא לכתוב רחמנא "שנים ישלם" בגנב ולייתי בק"ו מטוען טענת גנב: ומה טוען טענת גנב דבהתראה אתא לידיה אמר קרא לישלם תרי, גנב עצמו דבאיסורא אתא לידיה לא כל שכן, אלא "שנים ישלם" בכתב רחמנא בגנב עצמו למה לי, דאפילו שלא בשבועה, והא "אם המצא" להכי הוא דאתא הא מיבעי ליה *לכדתניא "ודן אין

ושטרות כדאמרן הא אימעטו להו להכך מהנך פרטי דכתיבי בעל כל דבר פשע: **שנפקדש בפ** · אם המצא בעדים תמצא בדיינין פרט למודה בקנס: **ואימא גנב עצמו** · לא ישלם כפל עד שישבע לסקר הואיל ומקרמי לעיל נפקא לן גנב עצמו:

כחושה

מי הכי שפיר קא קשיא ליה · ומאי השובה יש בדבר: **ס"ג לרבות כל דבר מהיכא מייתי לה מכללא בתרא כללא גופא חיים כתיב ביה** · כלומר איצטריך אם המצא תמצא דאי מגניבה וחיים" דרשא לכלל איכא למיפרך שאר דברים מהיכא מייתית לן מכללא בתרא תורה אור אף כל כללא גופיה "חיים" כתיב ביה דכל היכא דדרשינן כלל ופרט וכלל "אף כל" מכללא בתרא מידרש, דכללא קמא למעוטי הוא באתי, דבלאו הוי 'פרט וכלל' דאיתרבו כל מילי ומהכי כללא קמא למעוטי מאי דלא דמי ליה לפרטא, וכללא בתרא לרבויי אתי דלא נאו, איכא ה"ל כלל ופרט' ואין בכלל אלא מה שבפרט הלכך לא דרשינן מיניה אלא בעלי חיים ובטיל ליה כלל ופרט' דאע"ג דדרשינ תנא דבי ר' ישמעאל בעלמא כללא דלא דמי (ליה פרטא) הכי מילי לרבויי מידי דהוי בכללא בתרא: **לסכי איצטריך אם המצא תמצא** · למידרש כללי מיניה כדמפרש ואזיל: **וכא פרי כללי דסמיכי גינהו** · המצא תמצא והיכי מצי למדרש מיניה כלל ופרט וכלל': **בטל פרט** · הכתוב בלידן ביניהן: **אלא לאתויי דבר המסויים** · אין לבל דבר שאינו מסויים לא ומריבויא דרשינן לה ולא ממעטותא דים בהמות הרבה שאין בהן סימן דאי ממעטותא דקרא נפקא תיפוק מכטין הפרט דשור: **ס"ג דתנא דבי ר' ישמעאל במים במים ב' פעמים** · ולא גרס כל מקום שנאמר במים במים "תאכלו" אבל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים" הואיל וכללים סמוכים הם והפרט אינו ביניהן אלא אחריהם בתיב "במים ובנחלים" דמשמע דימים ונחלים הוא דבעינן סנפיר וקשקשת אבל שיחין ומערות לא, אין זה נדרש בכלל ופרט דלא ליתרבי אלא כעין הפרט אלא "בריבה ומיעט וריבה" ואתרבי כל מילי אלא דמיעוט מהני למעוטי פורתא חדא מילתא ותו לא: **חד למעוטי קרקע כו'** · ועד השתא לא מצי לתרוצי הכי דכי הוה דיינינן להו בכלל ופרט לא הוה מתרבי כעין הפרט אלא דבר המטלטל וגופו ממון וממילא הוי ממעטי כל הני: **אמיים לקרן כעין שנגב** · לקמן היא בשמעתין דאם נגב בהמה והוכחשה או הוזלה משלם כשעת הגניבה דכתיב "חיים" החייהו לקרן של גניבה שיהא שלם: **מ"מ דרב** · לקמיה היא בהאי פירקא: **אם המצא בעדים** · אם תחלה תמצא בעדים תמצא הכפל שהוא קנס בדיינין: **ברב למרשיע אם עלמו** · אע"פ שבאו עדים אחרי כן אין משלם כפל: **פשוט מיבעי לי' למודה בקנס דפטור** · אם לא באו עדים אחרי כן ואייתר "אם המצא תמצא" אין עדים בלא תמצא אינו חייב אלא בגנב ולא בטוען טענת גנב: **ואימא גנב עלמו** · לא ישלם כפל עד שישבע לסקר הואיל ומקרמי לעיל נפקא לן גנב עצמו:

* נ"ל דכי וכן איתא בהו"אות ונ"ל

** שבועות פ· כלל פרט וכלל מלי בבגילה ע"ל "חיים" [חולין כו: זבחים מד· בכורות נא· ע"ש]

ס"ל ל"ג ומוס' שכמה הגיה דלא דמי ליה לכללא קמא ומהכרע"ם הגיה דלא דמי לפרטי ס"מ כו' וס"ם דדרשים בעלמא כללא דלא דמי להדדי לפרטי כלומר לכלל ופרט וכלל לומר בהן מה הפרט

* מה מיעוטים האמורים אצל הפרטים בינם

[עי' תוס' שבועות ה·ד"ה דתנא]

ויקרא יא:ל

את כל תאכלו מכל אשר בחיים כל אשר לו סנפיר וקשקשת בחיים בימים ובנחלים אותם תאכלו.

לקמן עמ·

* נ"ל דכי המיק הכא דהא יאמרינ"ל את עצמו אינו מא"ל דכה דהסלוד כאן היינו היכא דלא באו עדים אח"כ מ"מ אינ"ל דכה מרינ"ל אות עצמו הוי כלוד אפילו היכא דבאו עדים אח"כ (כלומר לגבי ט ב' סוף מרינ"ל את עצמו דכלומר: ו) מרינ"ל את עצמו אם באו עדים אח"כ

סוסס ג· שבועות יט· [מנחות יי·]

גליון השס"

הום' ד"ה אי הכי שה לא למה לי ה"מ לאקשויי· עיין תוס' מסר"י אדריבי ס"ו שלד:

נוצא

גנב ח"ב כפל גם בלי טענת גנב

* נ"ל הוא נדפס

ו) גנב עצמו מלשון כפל אל כל דבר ובדברי תנא דבי חנקיה

ו) דינו אל נכ: "אם המצא תמצא" פרט למרינ"ל את עצמו (מוסף בקנס ואח"כ באו עדים - פטור)

נוצא

ט"נ· כ"ון בתנא ד"ב חנקיה - דף ע"ט ד"ס"ון (ראשית נכ:) נדנ"ו בנ"ן ופרט ובלו ולכטי ראיתי מ"ל ובכל מקומים כל דבר שאינו חיים דף כ"ב

נוצא/מבנב

◇ ב' ברייתות שלמה לעיל סג:· תנא דפ מוכיח שמה בגרסא מ"א ◇ לגנב עצמו אינו נדנ"ו ונדנ"ו עצמו חיב כפל ע"ל מ"ו, אך דוכי מ"א ◇ מאם המצא תמצא

תת נוצא

ו) מוסף בקנס סתם

ב) מוסף בקנס ואח"כ באו עדים